

Emlékek és anekdoták prof. Dr. Gillemot Lászlóról és tanszékéről

Becker István

Emlékek Gillemotról

A fáma szerint, még a II. világháború előtt a Magyar Királyi Honvédség felkérte a Mechanikai Technológiai Tanszék egy honvédségi objektum röntgenvizsgálatára *Misángyi* professzor a doktori disszertációját már befejező fiatal *Gillemot László* adjunktust bízta meg a feladat elvégzésével.

A helyszíni vizsgálatok meglehetősen piszkos munkát jelentettek, ezért csak munkás ruhában lehetett végezni. (Akkoriban nem volt megszokott, hogy egy egyetemi tanársegéd, adjunktus munkás ruhában dolgozzon.) Munka közben megjelent a munkát megrendelő ezredes. Oda megy a munkaruhás *Gillemothoz*, azt gondolva, hogy Ő a segédmunkás, megszólítja: „mond fiam, hol van *dr. Gillemot László* adjunktus úr?” *Gillemot* válasza: „itt van a közelben, de mire kíváncsi az ezredes úr?” „Ő semmi, semmi, csak szerettem volna megismerni a röntgenvizsgálatot.” A munkaruhás *Gillemot*, „segédmunkás” a tőle megszokott precizitással elmondja az ezredes úrnak a röntgenvizsgálatok csinát-bínját. Az ezredes úr érdeklődéssel és csodálattal hallgatta a „segédmunkás” ismertetőjét, majd csak ennyit mondott: „hogy te milyen értelmes vagy fiam!”

Gillemot egyéniségéhez hozzá tartozott az abszolút pontosság, mind a munkában, mind pedig a programok időpontjait illetően. Előadásait percre pontosan kezdte, de ami más előadónál gondot szokott okozni, előadásait pontosan fejezte be, amit a hallgatóság mindig honorált.

Tőle származik az a mondás, hogy a munkaidő nem 8 óra kezdődik, hanem 7 óra 59 perc és 60 másodperckor.

Rektorrá választása után az első tanácsülésen a kitűzött időben alig néhány professzor volt jelen, megszokva az „akadémiai negyedórás” régi tradícióját. *Gillemot*, mint újonnan választott fiatal rektor, a kitűzött időpontban felállt és a jelenlévők megrökönyödésére megnyitotta a rektori tanácsülést. Beszédét, csak „idő-húzó” jelentéktelen gondolatokkal kezdte. Amikor nyílt az ajtó és belépett az első „későn jövő”, *Gillemot* abba hagyta a mondatot, az ajtóhoz sietett és megkülönböztetett udvariassággal kért bocsánatot az érkezőtől, amiért távollétében volt kénytelen az ülést elkezdni. Ugyanezt tette második, harmadik „későn érkező” professzorral. A jelenlévők akkor már mosolyogtak és rögtön látták *Gillemot* udvarias nevelő akcióját. A legközelebbi rektori tanácsülés percre pontosan kezdődött, anélkül, hogy bárkinek szólt volna a pontos kezdésről.

Az ötvenes években *Gillemot*nak még volt ideje a tanszék fiatal munkatársaival foglalkozni, mind szakmai, mind pedagógiai, sőt emberi magatartás terén. Az előadásokat nem volt szabad olvasni, legfeljebb a vázlatba beletekinteni. Az előadás élményszerűnek kell lennie. Az előadónak mindig a hallgatóság szemébe kell néznie, hogy a hallgatók érezzék, hogy a szavak nekik szólnak. Fontosnak tartotta a beszéd dinamikáját. Jelentős mondanivaló előtt lehalkítani, lelassítani a beszédet, majd a lényeg kellő hangerővel, hangsúlyozottan kerüljön előadásra. Egy-egy nehezebb részlet után, könnyítésként egy-egy élmény elmondása, vagy akár egy vicc is következhetett.

Gillemot matematikai felkészültsége kiemelkedett a gépész és kohász kollegáinak matematikai ismeretéhez képest, mert Ő párhuzamosan a Műegyetemmel a Pázmány Péter Tudományegyetemen matematikát is hallgatott. A matematikai szemlélet óriási előnyt jelentett számára az élet minden területén. Differenciál-egyenletek megoldása még a táblánál improvizálva sem okozott neki problémát. Matematikai mutatónyait mindenki bámulta, tisztelte, sőt irigyelte.

Gillemot jól tudott angolul és németül. Saját bevallása szerint a német nyelvben csak a „der-die-das”-szal nem jött ki. „Ha németül kell

előadást tartanom, akkor megiszom előtte két konyakot, mert akkor már nem zavar engem a „der-die-das”.

Nagyon sok előadást tartott külföldön. Számos nemzetközi szervezetben viselt magas rangot. Külföldön is nagyon népszerű volt. Népszerűségét nem csak nyelvtudásának, hanem kitűnő társalgási készségének és vonzó egyéniségének köszönhette.

Az ötvenes évek elején a Műegyetem pártbizottsága levélben elmarasztalta a tanszékét, mert egyetlen párttag sem volt a tanszéken. Ez igaz volt, de nem azért, mert *Gillemot*nak kifogása lett volna bárki ellen. (*Rákosi Máttyás* unokaöccse *Bíró* professzor a tanszék meghívott előadója volt.) A pártbizottság levelének felolvasása után közölte a tanszék dolgozóival: „engem nem érdekel az emberek bőrének a színe, se a vallása, se a pártállása, csak az embersége és a teljesítménye.”

Egy anyagvizsgálati probléma megoldására kérték fel a profot. Megismerve a problémát befolyásoló tényezőket *Gillemot* közölte diagnózisát. A jelenlévők hálásak voltak a kedvező megoldásért. Búcsúzáskor „vizontlátásra” köszöntek. „Csak ezt ne mondták volna”, mondta *Gillemot*, „ha engem vizontlátanak, akkor az legtöbbször valamilyen bajjal van kapcsolatban”.

Gillemot nagyon erős dohányos volt. 1965 nyarán Párizsban volt az IIV évi közgyűlése. A repülőgépen vett magának egy karton cigarettát. Ezzel a kezében lépett ki a repülőgépből. Akkor még nem tudta, hogy ez volt az ő összes poggyásza, mert a kofferjeit nem rakták ki az amszterdami átszállásnál, azok tovább repültek Londonba, majd vissza Budapestre. Se fogkefe, se pizsama, se ing, se, se, ... Neki, mint a „Governing Council” tagjának szerepelnie kellett. Nehezen találtak egy olyan vas-tagnyakú magyar delegátust, aki kölcsönözhetne volna az ingét. *Gillemot*-t még az ilyen bakik sem hozták ki nyugalmából.

Magyarország, 1963-ban a Gépipari Tudományos Egyesület képviseletében lépett be a Nemzetközi Hegesztési Intézetbe. (IIV). A Magyar Nemzeti Bizottságot *Gillemot*, *Zorkóczy* és *Bálint* professzorok vezették, *Bácsi Endre* lett a titkár. Az MNB tagjainak kiválasztásakor az alábbi szempontoknak kellett érvényesülni:

- a bizottság szakterületének átfogó ismerete (külföldi szakirodalom),
- angol, vagy francia nyelvismeret (tárgyalási fokon),
- kifogástalan emberi magatartás,

amihez *Gillemot* viccesen hozzá tette: „a plafonra köpni tilos”.

Egyetlen egyszer láttam *Gillemot*-t szomorúnak, elkeseredettnak, amikor „felső utasításra” abba kellett hagynia a végső sikerrel kecsegtető, félüzemi titányártást a Fémipari Kutató Intézetben.

Gillemot gondosan választotta meg adjunktusait, tanársegédeit. A docensek még *Misángyi* professzor kiválasztottjai voltak. A „csapat” jól összekovácsolódott, ami nemcsak a szakmai munkában mutatkozott meg, hanem a sportban és a társadalmi életben is. Az emeleten volt egy pingpongasztal felállítva. Néha késő estig ütöttük a labdát. A mai aerodinamikai tanszék helyén teniszpálya volt. *Gillemot* és *Konkoly Tibor* itt szoktak teniszezni.

A tanszék rendszeresen részt vett a tanszékek közötti futballmeccseken, a régi MAFC pályán. *Gillemot* szabályos futballdresszben, minden meccsen részt vett. A tanszék népszerűségére jellemző a diákok lelkesedése, amikor a tanszékét „trusztit-szorbit-martenzit” kiáltással buzdították.

Az evezés *Gillemot*-n kívül csak kevés asszisztensnek volt hobbija. *Gillemot* prof. rendszeresen evezett Gődön. Sajnos éppen a gödi szigeten, pihenés közben, érte a halál egy rettenetes vihar után.

Prof. Dr. Gillemot László kiváló „ember”, tudós, pedagógus volt, akit

nemcsak az egyetemi hallgatóság tisztelt és szeretett. Ki tudja hány lány rajongott érte, hiszen női szemmel kifejezetten csinos férfi volt.

Röviden a tanszék társadalmi életéről

Az ötvenes évek elején még rendszeres volt a szombat déli sörözés a „Kis Rabló” sörözőben. Nemcsak a sör élvezete volt a cél, hanem a tanszék asszisztenciájának összekovácsolása, sőt szakmai, tudományos témák megvitatása is.

A tanszéki asszisztencia szellemiségét jellemezték az egyes családoknál havonként rendezett „hanglemez esték”..

Szeless Ági meghívóját idézem:

„F. hó 7.-én este ½ 7-órakor, a Belgrád rakpart 17. szám alatt, a IV. emeleti, kissé szellős (Szeless) lakás sarokszobájában, ez évben immár harmadszor kerül sor a tanszéki elemek összeolvasztására, majd a szolidusz átlépése után az átkovácsolására, abból a célból, hogy a sokalkotós ötvözetű egybeforrasztva hallgassák végig a musikográfiai irodalom alább felsorolt válogatott remekműveit:

1./ Beethoven: Egmont nyitány

Bécs szimfonikusok Vezényel: *Hans Swarowsky*

2./ Beethoven: Fröhling szonáta

Hegedű: *Prof. G. Kullenkamp*

3./ Schumann: A-moll zongoraverseny

Zongora: *Walter Giesecking*

Vezényel: *Karl Böhm*

4./ Mozart: Kis éji zene

Bécsi szimfonikusok

Vezényel: *Hermann Scherchen*

A műsoron közkívánatra módifikálás is eszközölhető, mely akár kontrakció, akár pedig nyúlás formájában megnyilvánulhat. A komplex ötvözet hőkezelésére, illetve a kalóriaszükségletének biztosítására liszt-só-vaj eutektikum, valamint koffein-sacharose folyékony oldat és B/or/vegyület fog szolgálni. Magas fokú remanencia-igény esetén az ötvözet alkotói intenzív páros helycseréjére is sor kerülhet, amit vulgárisan táncnak neveznek.

Szeretném ha (itt a meghívott neve szerepelt) is áthatná a kollektíva coercitív ereje és részt venne ezen az összeolvasztáson.

Budapest 1952.november 3.”